

ATP Koncernen

2021 ESG due diligence

En del af ATP's samfundsansvar

atp=

ESG due diligence i ATP

Vi foretager ESG due diligence for at sikre, at vi afdækker de nuværende og potentielle investeringer, hvor der er risiko for, at der sker brud på ATP's politik for samfundsansvar i investeringer, samtidig med at vi afdækker mulige bæredygtighedsrisici, som kan have betydning for vores afkast.

Grundlag

Due diligence er kernen i ATP's arbejde med samfundsansvar – det er her, vi sikrer, at ATP's investeringer lever op til ATP's bestyrelses politik for samfundsansvar i investeringer, som bygger på internationale retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd og internationale konventioner. Politikken fastsætter nogle standarder for porteføljeselskabers adfærd, fx at ATP ikke investerer i selskaber, som bevidst og gentagne gange bryder nationale love og regler.

ATP varetager selv alt due diligence og udliciterer ikke arbejdet med due diligence til eksterne samarbejdspartnere. Vi ønsker

at forankre arbejdet i organisationen, så vi opnår læring i organisationen. I sidste ende er det også ATP's eget ansvar at sikre ordentlige due diligence-processer, og derfor ønsker vi selv at styre processen fra analyse til beslutning.

ATP's due diligence-processer baserer sig på den samme politik, uagtet hvilken aktivtype der er tale om. Der er således ikke forskel på de krav, vi stiller, men på baggrund af aktivtypernes karakteristika har vi forskellige processer, som skal sikre, at vi laver den bedst mulige ESG due diligence.

Processer

ATP's globale aktieporteføljen er relativt dynamisk, og vi har derfor skræddersyet screeningsprocessen for denne, så vi foruden screenings af den aktuelle portefølje også foretager risikobaserede screenings af det omkringliggende aktieunivers.

ATP investerer løbende direkte i selskaber, som fx Københavns Lufthavn eller batteriproducenten Northvolt. Forud for denne type investeringer gennemgår vi relevante ESG-forhold og går i dialog med selskaberne. Ligeledes sikrer vi, at der er klare aftaler, hvis vores due diligence viser, at der er forhold, som skal forbedres.

For vores investeringer i kapitalfonde har vi fokus på ESG-processer og politikker, da der ikke er nogen aktiver i fondene, når vi giver tilsagn. Siden vi for alvor satte fokus på ESG i kapitalfonde i 2018, har vi set klare forbedringer hos en række af de fonde, som vi samarbejder med.

I ATP's ejendommens investeringer er der faste processer, som sikrer, at ESG-forhold er centrale, hvad enten det gælder nye byggerier eller større renoveringsprojekter. Her er endemålet, at ejendommene skal kunne bæredygtighedscertificeres.

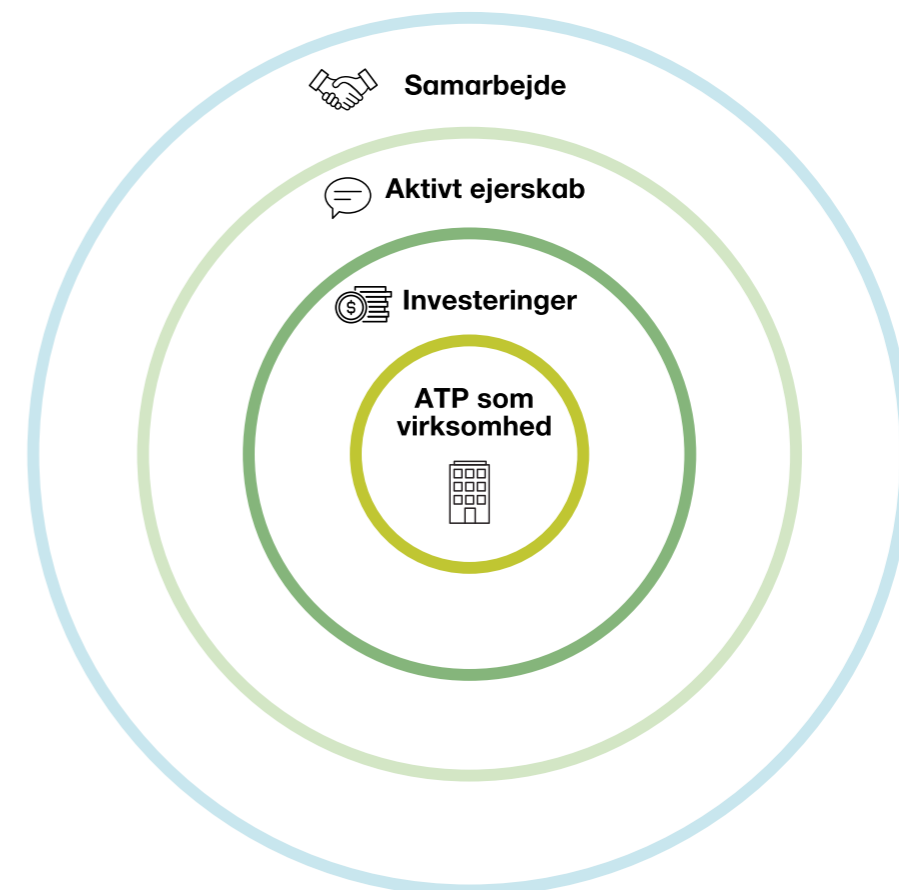
Aktiviteter

Arbejdet med due diligence er processtungt og giver løbende et stort ressourcetræk, uden det nødvendigvis fører en investering eller en eksklusion med sig. Investeringer kan blive droppet på baggrund af andre hensyn, og en undersøgelse af et selskab kan vise sig ikke at være et brud på ATP's politik for samfundsansvar.

I 2021 har ATP fx ekskluderet et krydstogtselskab, som vi tidligere har været i dialog med, hvor vi nu valgte at trække en

streg i sandet, da selskabet igen havde brudt en række miljøregler. I alt har vi udelukket 15 selskaber.

Vi har ligeledes deltaget i en kapitalrejsning i den svenske batteriproducent Northvolt, hvor vi første gang investerede i 2019. I den forbindelse genbesøgte vi vores oprindelige due diligence, hvor vi blandt andet havde fokus på Northvolts relation til de lokale samer-stammer, som bruger området.

ATP's samfundsansvar handler både om det, vi selv gør, den måde vi investerer på, hvordan vi varetager vores aktive ejerskab og den måde, vi samarbejder med andre på.

For ATP handler ESG om at flytte selskaber i en bedre retning til gavn for både samfundet, selskabet og i sidste ende ATP som investor. Nogle selskaber er længere end andre, men for os handler det om at sikre, at de tager medansvar for ESG-transformationen.

+160 konkrete analytiske vurderinger af anklager mod selskaber	+20 dybdegående fact-findings af anklager mod selskaber	15 selskaber ekskluderet
17 due diligence forløb med kapitalfonde og co-investeringer	6 due diligence forløb på direkte investeringer	Screenet 120 udstedere af grønne obligationer

Due diligence er grundstenen i ATP's ESG-arbejde

ATP's arbejde med samfundsansvar i investeringer dækker bredt – fra integration af klimadata i investeringsprocesserne til stemmeafgivelse på selskabers årlige generalforsamlinger. En absolut grundsten i vores indsats er dog det såkaldte *ESG due diligence*-arbejde, der handler om at sikre, at vi kun investerer i selskaber, der agerer i tråd med ATP's krav til samfundsansvar.

Det arbejde er styret af vores Politik for samfundsansvar i investeringer, der blandt andet fastslår, at ATP opfatter ESG-risici på linje med andre investeringsrisici og ser samfundsansvar som en forudsætning for en varig, god indtjening og bevarelse af investeringernes realværdi. Vi tror nemlig på, at det gavner såvel samfundet som ATP's afkast og risikostyring, når vores selskaber løfter deres samfundsansvar.

Helt konkret opstiller ATP's bestyrelse i politikken nogle basale principper for porteføljeselskabers adfærd. Eksempelvis slås det fast, at ATP ikke investerer i selskaber, som bevidst og gentagne gange bryder nationale love og regler, eller som agerer i strid med de normer, der kan udledes af internationale konventioner, som Danmark har tiltrådt.

Udover at fastslå ATP's krav til sine porteføljeselskaber er politikken også designet for at sikre, at ATP er på forkant med regulering på området, fx til de kommende EU-regler for due diligence på menneskeretsområdet. Ligeledes tager politikken højde for de centrale internationale aftaler og retningslinjer med relevans for ansvarlig investering, bl.a. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, EU's og FN's menneskerettighedskonventioner, ILO's kernekonventioner, FN's Parisaftale og Verdensmålene for bæredygtig udvikling.

ATP har valgt at varetage al ESG due diligence-arbejde selv frem for at uddelegere det til en ekstern part. På den måde forankrer vi indsatsen som en integreret del af organisationen og opnår en dybere viden om selskaberne, som vi kan bruge i investeringsprocesser og -beslutninger. Det mener vi tjener både samfundet og ATP's medlemmer bedst.

Som noget nyt har vi i år samlet beskrivelserne af vores ESG due diligence-arbejde i én rapport frem for at fortælle om

det i forskellige rapporter organiseret efter aktivtyper. Vi vil gerne illustrere, at selvom ESG due diligence ser forskellig ud, alt efter om der er tale om en aktieinvestering i et børsnoteret globalt selskab eller en direkte investering i et noteret infrastrukturaktiv, så er den overordnede logik i og intention bag vores indsatser ens, for at sikre, at der i alle selskaber og investeringer tages hånd om såvel de finansielt som samfundsmæssigt relevante ESG-risici og muligheder.

ATP'S ARBEJDE MED SAMFUNDSANSVAR OG EU'S DISCLOSURE-FORORDNING

I 2019 vedtog EU den såkaldte disclosure-forordning, der trådte i kraft i år og stiller krav til investorer om åbenhed bl.a. ift. deres due diligence-arbejde. Forordningen introducerer en række nye begreber, som investorer har skullet forholde sig til – bl.a. "bæredygtighedsrisici" og "negative bæredygtighedsvirkninger". Bæredygtighedsrisici dækker over miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige begivenheder eller omstændigheder, som, hvis de opstår, kan have væsentlig negativ indvirkning på værdien af en investering. Det svarer i grove træk til det, vi i ATP's Politik for samfundsansvar kalder "ESG-relaterede risici", som foruden bæredygtighedsrisici også dækker over ESG-risici, der ikke nødvendigvis har væsentlig finansielt materiel betydning for en investering, men stadig kan være relevante at tage højde for.

Negative bæredygtighedsvirkninger dækker i EU's terminologi over skadevirkninger af investeringer på miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål samt spørgsmål vedrørende menneskerettigheder eller bekæmpelse af korruption. Pendanten til det i ATP's politik benævner vi vores "bredere hensyn til samfundsansvar", der både dækker over vores ambition om at balancere hensyn til negative indvirkninger af ATP's investeringer på mennesker og miljø og samtidig også vores ønske om, at ATP's investeringer og arbejde med samfundsansvar skal komme de berørte medarbejdere, virksomheder og lokalsamfund til gode.

TO ESG-SPOR I ATP'S INTERNE GOVERNANCE

Principielle beslutninger indenfor rammerne af ATP's bestyrelses politik for samfundsansvar

Komite for samfundsansvar

I Komiteen for samfundsansvar diskuteres principielle beslutninger på ESG-området, ligesom det også er i dette forum, at beslutninger med relation til ATP's politik for samfundsansvar træffes. Det er fx eksklusioner af selskaber, ligesom der også tages beslutninger om øvrige ESG-forhold. Komiteen for samfundsansvar ledes af ATP's direktør med deltagelse af investeringsdirektøren, risikodirektøren mfl.

Konkrete investeringer

Investeringsforum

ESG er en integreret del af ATP's investeringsprocesser, og derfor forbehandles alle ESG-beslutninger om konkrete investeringer i Investeringsforum, hvorefter ATP's investeringsdirektør træffer endelig investeringsbeslutning. Det sikrer, at ESG er en del af den investeringsmæssige due diligence, ligesom forankringen i Investeringsforum også sikrer, at konkrete ESG-beslutninger arkiveres sammen med resten af investeringens dokumentation, så der kan følges op i løbet af ATP's ejertid. Den endelige investeringsbeslutning træffes af ATP's Risiko- og investeringskomité.

Systematisk screening sikrer det korrekte fokus

For investeringer i børsnoterede aktiver som aktier og erhvervsobligationer besidder ATP typisk små ejerandele i et stort antal selskaber. Samtidig har vi en forholdsvis dynamisk aktiestrategi, hvor porteføljen ændrer sig fra måned til måned. Vi har derfor udviklet nogle effektive ESG due diligence-processer, der er tilpasset vores investeringsstil. Vi screener løbende, om selskaber i porteføljen bryder med ATP's politik for samfundsansvar, så vi indfanger hændelser i både nye og eksisterende selskaber i porteføljen.

Screening er en god udvælgelsesmetode for noterede selskaber, fordi der er ret store datamængder, som beskriver noterede selskabers adfærd – fx fra medier, ngo'er, retsdokumenter og selskabernes egen rapportering. Det gør det muligt at designe systematiske screeningsprocesser fokuseret på at sortere i de mange tilgængelige informationer, så vi bedst muligt kan prioritere ressourcerne på at undersøge de alvorligere anklager.

Til det formål samarbejder ATP med et antal eksterne dataleverandører, der overvåger mange tusinde danske og internationale selskabers adfærd på en lang række indikatorer. Derudover kan ATP også selv medtage oplysninger fra eksterne kilder – herunder andre toneangivende investorer – om et porteføljeselskabs mulige overtrædelse af vores politik for samfundsansvar.

Indikatorerne i screeningen rummer et bredt spektrum af ESG-emner knyttet til internationale konventioner og Global Compact-principper. De dækker emner indenfor miljø (fx biodiversitet), menneskerettigheder (fx oprindelige folks rettigheder), arbejdstagerrettigheder (fx antidiskrimination og retten til kollektiv forhandling) samt korruption.

GRØNNE OBLIGATIONER

I vores rapport om grøn omstilling fortæller vi om vores proces med at sikre, at vores grønne obligationer lever op til vores bæredygtighedskrav.

Screeningen af porteføljen mod disse emner udgør en central del af ATP's integration af OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, der netop anbefaler, at investorer har risikobaserede due diligence-processer til at identificere og prioritere sager, hvor et porteføljeselskab muligvis udøver en negativ indvirkning på samfundet.

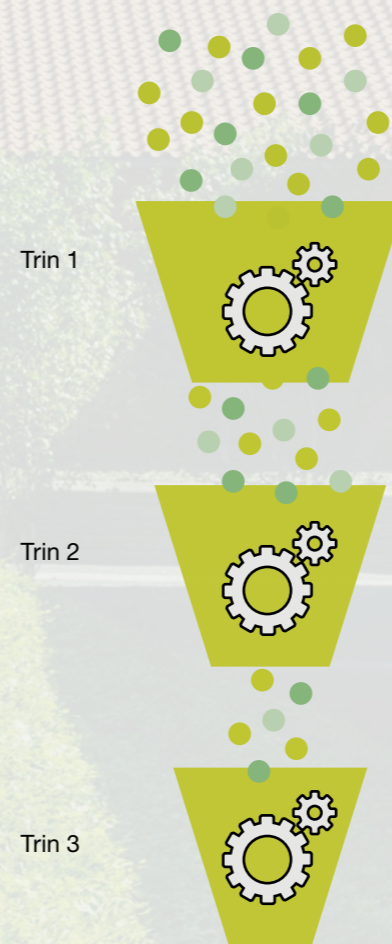
STATSOBLIGATIONER

ATP har separate screeningsprocesser for investeringer i statsobligationer. De indebærer, at ATP ikke investerer i statsobligationer fra lande, hvor EU eller FN har indført målrettede sanktioner, hvilket kontrolleres på daglig basis gennem en kontrolløsning integreret i vores handelssystem. Vi inddrager også OECD's langsigtede landerisikoklassifikationer for at sikre, at ATP kun investerer i statsobligationer fra lande, hvor ATP vurderer, at risikoen står mål med det forventede afkast.

RISIKOBASEREDE SCREENINGER AF ATP'S AKTIEUNIVERS

Når ATP investerer i globale aktier, udvælger vi aktierne i et univers af flere tusind selskaber. Fordi vores portefølje er dynamisk, screener vi ikke kun vores aktuelle investeringer, men laver også risikobaserede screenings af det omkringliggende univers af aktier. På den måde kan vi identificere de potentielle investeringer, som bør undersøges nærmere inden en eventuel investering. I en risikobaseret screening tager vi afsæt i en problematik, som vi ønsker at kende vores potentielle eksponering mod, og som eksempelvis identificeres på baggrund af tidligere fact-findings eller en aktuel mediasag.

SCREENINGSPROCESSEN

1. Screening

Første trin af screeningens identificerer de selskaber i porteføljen, som muligvis overtræder ATP's politik for samfundsansvar. Med udgangspunkt i de valgte indikatorer har vi udviklet et system, som gør det muligt at automatisere udvælgelsen af de selskaber, som mest sandsynligt bryder ATP's politik. Disse selskaber har typisk mere velunderbyggede anklager imod sig end andre selskaber i porteføljen og scorer derfor væsentligt dårligere på de udvalgte ESG-indikatorer.

2. Prioritering

Når et selskab scorer under vores minimumskrav, undersøges det, om anklagerne imod selskabet – såfremt de synes valide – også kunne udgøre et brud på ATP's politik for samfundsansvar i investeringer. Dette leder frem til processens andet trin. Her undersøges anklagerne kvalitativt af ATP's ESG-analytikere. Konkret foregår det ved, at flere uafhængigt af hinanden vurderer anklagerne mod hvert af disse selskaber, hvilket efterfølges af en fælles udvælgelsesprocedure.

3. Fact-finding

I hele processen har vi fokus på de krav og anbefalinger til selskaber, der kan udledes af Global Compact-principperne og OECD's retningslinjer. OECD's retningslinjer har f.eks. anbefalinger til, hvad selskaber helt konkret bør gøre for eksempelvis at undgå at medvirke til korruption.

I de tilfælde, hvor vi vurderer, at anklagerne er alvorlige og kunne udgøre et brud på ATP's politik for samfundsansvar i investeringer, indstilles selskabet til undersøgelsens tredje trin, som er en tilbundsgående undersøgelse af anklagerne og virksomhedens ageren – en såkaldt fact-finding.

Alvorlige anklager kræver grundige undersøgelser

Hvis en af ATP's screeninger indikerer, at et selskab kan have overtrådt ATP's politik for samfundsansvar i investeringer, indleder vi en såkaldt fact-finding. En fact-finding er en fleksibel undersøgelsesproces, hvor ATP kan inddrage forskellige kilder, såsom retsdokumenter, ngo-rapporter eller virksomheders hjemmesider. Formålet er at gøre det muligt for ATP's Komité for samfundsansvar at konkludere, om der er sket brud på ATP's politik eller ej.

I fact-findingen undersøger ATP's analytikere anklagerne mod selskabet, og om de er underbyggede. Ofte indledes også en dialog med selskabet for at høre deres svar på anklagerne. Hvis undersøgelsen viser kritisabel adfærd, får selskabet mulighed for at forklare, om der er iværksat organisatoriske eller operationelle tiltag for at rette op og undgå fremtidige problemer. En fact-finding kan derfor strække sig over flere måneder.

Det er alvoren af den konkrete anklage og ikke størrelsen af vores investering i selskabet, som styrer vores arbejde og konklusioner. Vi gør således ikke forskel på, om det er en stor eller lille investering.

Hvis en fact-finding konkluderer, at selskabets adfærd holder sig indenfor ATP's politik, afsluttes fact-findingen. Viser fact-findingen derimod, at ATP's politik kan være brudt, vil analytikerne præsentere resultatet for Komitéen for samfundsansvar med indstilling om at gå i en såkaldt målrettet dialog med selskabet eller at ekskludere det.

Når ATP's Komité for samfundsansvar har afgjort, at et porteføljeselskab har overtrådt ATP's politik, beslutter vi, om vi vil ekskludere eller gå i målrettet dialog med selskabet. Vi går i målrettet dialog med et selskab, hvis det med rimelighed kan forventes, at ATP kan påvirke selskabet til at ændre adfærd.

Dialogen har som formål at få selskabet til at rette op på problemet, eller med OECD's retningslinjers ord at stoppe og afbøde sin negative indvirkning på samfundet eller rettig-

hedshavere. Det betyder også, at vi udviser tålmodighed i processen, så længe vi oplever, at selskabet er konstruktivt og viser fremskridt.

Hvis selskabet ikke er villigt til at ændre sin adfærd, vil vi i sidste ende vælge at ekskludere det. ATP's Komité for samfundsansvar kan også vælge at ekskludere uden at gå i dialog med selskabet først. Eksklusion betyder, at ATP afhænder sin investering i selskabet, samt at selskabet fjernes fra ATP's investeringsunivers på ubestemt tid.

Eksklusionen gælder aktieinvesteringer i selskabet selv og alle majoritetsjede datterselskaber samt lån til selskabet og dets datterselskaber. Den aktuelle liste over ekskluderede selskaber er tilgængelig på atp.dk

DUE DILIGENCE AF "NYE" DANSKE OG SVENSKSE SELSKABER

Den danske aktieportefølje består i dag af både danske og svenske selskaber. ATP har generelt stort kendskab til selskaberne i denne portefølje og er dermed tættere på selskaberne. ATP har derfor løbende dialog med selskaberne – også om ESG. Som et nyt tiltag i 2021 har vi styrket vores screening ved nye investeringer og børsnoteringer.

Vi gennemgår selskabets politikker, processer og performance om miljømæssige og sociale forhold samt god selskabsledelse. I lighed med den eksisterende danske portefølje er det i højere grad små udfordringer nærmere end alvorlige problemer, vi finder. Som oftest handler det om selskabets ESG-rapportering og relevante politikker, hvor vi opfordrer selskaber til at forbedre sig på disse punkter.

Liste over 2021-eksklusioner

Fact-findings

- Atlantia SpA
- Carnival Corporation
- ONGC
- China Traditional Chinese Medicine Holdings
- Tong Ren Tang Technologies Co
- Beijing Tong Ren Tang Chinese Medicine Co
- China Grand Pharmaceutical and Healthcare Holdings

Konventionsstridige våben

- American Ordnance LLC
- Korea Defense Industry Co Ltd
- Nauchno-Proizvodstvenny Kontsern Tekhnologii Mashinostroeniya AO
- Gosmbk Raduga Im A Ya Bereznyaka OAO
- Rosoboronexport OJSC
- Sakr Factory for Developed Industries
- Nauchno-Proizvodstvennoye Obyedineniye Bazalt AO
- Sichuan Aerospace Industry Group Co Ltd

NÅR YDERLIGERE UNDERSØGELSE ER UNØDVENDIG

ATP prioriterer sine ressourcer på at undersøge selskaber, som vi enten er investeret i eller overvejer at investere i – hvor der med andre ord er en reel risiko for, at ATP ville være forbundet til et selskabs problematiske adfærd. Selskaber udenfor vores aktieunivers og som vi ikke overvejer at investere i, tager vi som hovedregel ikke selv initiativ til at undersøge. Der findes dog selskabstyper, som ATP ønsker at være

helt sikker på ikke at blive forbundet til – og hvor yderligere undersøgelser heller ikke er nødvendige. Konkret drejer det sig om selskaber, der producerer klyngevåben, landminer eller atomvåben i strid med den såkaldte ikke-spredningstraktat, eller som er omfattet af internationale handels-sanktioner, som en investering fra ATP ville være i strid med. ATP anvender research fra specialiserede eksterne dataleverandører med særlig indsigt i produktionen af våben.

Grundig investeringsproces med stærkt ESG-fokus

ATP har en betydelig del af porteføljen placeret i direkte investeringer. Dermed er vi fx medejer af lufthavne, motorveje, ejendomme, skove og andre aktiver. Det kaldes typisk for illikvide eller unoterede investeringer, da vi ikke kan sælge aktiverne på en børs, men skal typisk finde en køber udenfor børserne, hvor der er større transaktionsomkostninger.

Vi ejer typisk også en større andel af selskabet, hvilket betyder, at vores ansvar for at sikre, at selskabet ikke er med til at overtræde OECD's retningslinjer for multinationale selskaber, er tilsvarende større.

Derfor har vi fokus på at afdække materielle ESG-risici, som vil kunne have betydning for vores investering, før vi indtræder som ejer. Vi ser både på, om der er risici, som er samfundsmæssigt materielle, og om der er risici, som er finansielt materielle. Begge typer risici skal være afdækket, og der skal være aftalt handlingsplaner for at rette op på eventuelle mangler, når ATP indtræder som ejer. ESG-due diligence er et integreret element af vores investerings-due diligence, som bliver kørt i ATP's investeringsforum.

Der er defineret en ESG-proces for de direkte investeringer, som er skræddersyet til netop denne type aktiver. Da der er tale om enkeltstående aktiver, kan vi indsnævre de relevante

ESG-områder ift. geografi, branche m.m. og koncentrere vores fokus herpå, når vi undersøger ESG-risikoen for den potentielle investering.

Til at vurdere ESG-forholdene for den enkelte investering anvendes ATP's egen spørgebank for at kunne målrette vores undersøgelse af forholdene i en potentiel investering. Denne spørgebank er bygget op omkring SASB's materialitetsværktøj, som har identificeret de mest materielle ESG-forhold indenfor alle sektorer. I de tilfælde, hvor der er behov for specialiseret teknisk ekspertise, kan vi anvende eksterne specialister for at sikre, at alle detaljer bliver belyst.

Vi sikrer dermed, at vi kommer rundt om de vigtigste forhold i alle investeringer. Ligeledes vurderer vi politikker, processer og den historiske performance på ESG-området for at sikre, at det lever op til vores krav, og for at identificere potentielle muligheder for forbedring.

Vi har som investor også finansiell interesse i at bruge vores indflydelse i det aktive ejerskab til at skubbe på for bedre håndtering af ESG i selskaberne, da det er med til at skabe bæredygtig vækst i selskabet og på sigt gøre selskabet til en bedre investering.

”

Når vi laver due diligence, handler det om at vende hver en sten for at afdække risici, og derfor trækker vi på ekspertise fra en række afdelinger i ATP. Det handler om at gennemgå både de investeringsmæssige risici, juridiske risici, skattestrukturer m.v. for at gardere os bedst muligt mod uheldige overraskelser i vores ejertid. Her er ESG også en vigtig del af vores due diligence. I sidste ende kan ESG-problemer sænke værdien af ATP's investering, hvis ikke vi har en klar plan for at løse dem.

Sabine Calmer Braad, deputy head, Global Direct Investments

ATP'S DUE DILIGENCE PROCES FOR DIREKTE INVESTERINGER

ATP's investeringsforum sikrer en grundig og holistisk muligheds- og risikovurdering. Investeringsforum er rammen om ATP's investeringsstruktur med "gates", som sikrer, at al information er samlet, analyseret og vurderet før den endelige investeringsbeslutning. Processen er ligeledes med til at sikre, at alle vores beslutninger dokumenteres i ATP's systemer. Hver gate er ligeledes en "stop or go"-beslutning for investeringen. Her kan udfordringer indenfor ESG, skat, jura eller andre forhold bremse en investering.

Screeningsfase

I den første fase afdækker investeringsteamet den mulige investeringscase og laver et indledende proof of concept

Gate 1 Investeringsteamet beslutter, om der skal gåes videre med sagen

Analyse

Investeringscasen analyseres yderligere og relevante teams involveres til at planlægge due diligence

ESG laver en initial vurdering af investeringen

Gate 2 Investeringsforum

Due diligence

Dybdegående analyse af en række forhold, herunder også kontakt mellem ATP og investeringscasen

ESG-spørgsmål fra spørgebank, materiale fra datarum og dialog med investeringscasen

Gate 3 Investeringsforum

Afklaringsfase

Forhandling af pris og vilkår for overtagelse.

Forbedringspunkter på ESG-området udarbejdes. Nogle forhold bliver en del af kontraktgrundlag.

Gate 4 Endelig godkendelse i investeringsforum

Implementering

Investeringen kommer ind på ATP's systemer og bliver en del af den løbende asset management

Der følges op på ESG aktionpunkter og resultater fra ATP's ESG spørgeskema anvendes til løbende dialog.

ATP's Risiko- og investeringskomité godkender investeringen

De rigtige valg i planlægningen sikrer bæredygtige bygninger

ATP's ejendomsinvesteringer varetages af ATP's datterselskab ATP Ejendomme, som står for køb og salg af ejendomme, udlejning, vedligeholdelse og renovering. ATP Ejendomme har derfor også sin egen ESG-afdeling, der sikrer, at ESG-hensyn også inddrages i deres processer. ATP Ejendomme har i de seneste år fokuseret på nybyggeri og større renoveringer af eksisterende byggeri. Fordi ATP Ejendomme selv er bygherre, kan de vælge fremtidssikre løsninger, som på lang sigt også sikrer bygningernes værdi.

Derfor har due diligence-processen for ejendomme både elementer af traditionel ESG-due diligence og et byggeteknisk fokus, som skal sikre bygningens løbende værdi i form af materialevalg, energiforbrug og lignende. Det er nødvendigt, da det er meget omkostningsfuldt at ændre på en eksisterende bygning, hvorfor forkerte valg i byggeprocessen vil have en negativ indvirkning i mange år fremover.

ATP Ejendommens krav til ESG i nybyggeri har fem elementer, som indeholder elementer af ESG-due diligence. For punkterne energiforbrug og certificering adskiller kravene sig, når der er tale om nybyggeri eller en renovering.

ATP EJENDOMMES ESG-RETNINGSLINJER I NYBYGGERI

Læs mere om ATP Ejendommens arbejde med bæredygtighed på atp-ejendomme.dk/baeredygtighed/

1. Energiforbrug – Nybyggeri

- Alle bygninger skal have et stærkt fokus på energieffektivitet – det skal være en del af værdien for ATP's kunder.
- Nybyggeri skal leve op til den frivillige Bygningsklasse 2020.
- Vedvarende energi, som solceller og jordvarme, skal indtænkes under hensyntagen til æstetik, funktion og totaløkonomi.
- Projektforslag skal rumme innovative forslag til reduktion af energiforbruget. Det kan være tekniske løsninger, men kan også være forslag til at optimere brugernes adfærd.

2. Energiforbrug – Større renoveringer

- Der sigtes som udgangspunkt mod en energibesparelse på mindst 20 pct. af ejendommens hidtidige forbrug.
- 3. Certificering – Nybyggeri**
- Alle nye byggerier skal fra 2020 som minimum certificeres med DNGB Guld eller internationale certificeringer på tilsvarende niveau.
- 4. Certificering – Større renoveringer**
- Større renoveringer skal kunne opnå en Guld-certificering hos DNGB. Hvis specifikke forhold ved ejendommen gør dette uopnåeligt, kan sølv godtages. Hvis der ved projektets afslutning ikke kan opnås en certificering, skal der foreligge en konkret vurdering af, hvilke tiltag, der mangler, for at opnå en certificering.
- 5. Retningslinjer for materialer**
- Al byggemateriale skal bortskaffes med genanvendelse for øje.
 - Hvis det er muligt, så skal der bruges genanvendte materialer.
 - Vi ønsker, at der bruges bæredygtige og skånsomme materialer med en miljøcertificering, hvis det findes for materialetypen.
 - Ved materialer, der bruges i større skala, skal der laves både en livscyklusvurdering af miljøpåvirkningen og en vurdering af totaløkonomien.
- 6. Sundt og sikkert arbejdsmiljø**
- Alle større leverandører skal føre statistik over arbejdsulykker og dokumentere tiltag for at begrænse arbejdsulykker. Herudover forventer ATP, at kravene i arbejdsmiljøloven samt ATP Ejendommens indkøbspolitik overholdes.
 - Ejendommene skal understøtte et sundt indeklima for alle brugere og som minimum ligge i kategorien standard i Statens Byggeforskningsinstituts vejledning.
- 7. Ansvarlighed hos samarbejdspartnere**
- ATP's samarbejdspartnere skal aktivt medvirke til at imødegå svindel, korruption og karteldannelse. Samarbejdspartnere skal overholde gældende lovgivning i de lande, de har aktiviteter i.
 - Samarbejdspartnere må ikke bevidst og gentagne gange være involveret i kritisable ESG-forhold.
 - Samarbejdspartnere skal overholde ATP's generelle skattepolitik.

Bæredygtige valg i en stor renovation

ATP Ejendomme har i 2021 overdraget nøglerne til ejendommen Strandgade 7 i København til lejerer NH Group. I renoveringsprocessen har vi taget en række bæredygtige valg. For eksempel har vi

- Anskaffet 98 pct. af det samlede træindkøb til projektet fra bæredygtighedscertificeret skovbrug.
- Genbrugt den eksisterende beton- og stålkonstruktion, hvilket sparede 5.000 ton CO₂ i forhold til en ny konstruktion.
- Samlet information om alle kemiske produkter i et katalog, så det i fremtiden er nemt at lokalisere, hvor materialerne er brugt og de tekniske oplysninger om dem.
- Prioriteret forholdet til naboerne, og reduceret lyd- og støjpåvirkninger.

BÆREDYGTIGHEDSCERTIFICERING

En bæredygtighedscertificering laves af en ekstern organisation, som på en række faste parametre vurderer en bygnings bæredygtighed. Det er fx på bygningens klima, og miljøpåvirkning, men også på områder, som fx fysisk arbejdsmiljø, materialevalg og lignende. Typisk hænger en bæredygtighedscertificering sammen med en god driftsøkonomi. Hvis der bliver sparet på CO₂-udslippet, bliver der også sparet på el- og varmeregningen.

ARBEJDSKLAUSULER

Vi har indført arbejdsklausuler på vores danske aktiviteter, så alle leverandører skal sikre, at ansatte og eventuelle underleverandører har løn, arbejdstid og andre arbejdsvilkår på samme niveau, som gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark.

Markante forbedringer i ESG-tilgangen hos kapitalfonde

Ved fondsinvesteringer giver ATP et såkaldt tilsagn til fondens forvalter om at ville investere et beløb over en given investeringsperiode. Man kender således ikke de specifikke aktiver, som man igennem fonden vil blive medejers af, men kun de sektorer, geografi og størrelse på de selskaber, som fonden planlægger at investere i. Derfor er det ikke de specifikke aktiver, vi udfører due diligence på, men på selve fondsforvalteren og dennes tilgang til ESG, når fonden begynder at investere på vegne af ATP.

ATP har udfærdiget et ESG-spørgeskema, som sendes til en ny potentiel fond. Vi gennemgår også fondens ESG-politik, som beskriver fondens tilgang til ESG. Derudover går ATP også altid i dialog med fonden for at skabe større klarhed om og indsigt i de tanker, processer og erfaringer, der er omkring ESG. I vurderingen af fonden inddrages også viden om den kontekst, fonden opererer i, fx sektorer og lande, klimarelaterede forhold samt øvrige forhold, som kan have relevans.

Det sker med henblik på at afdække, hvilket tankesæt, fonden har omkring ESG, og hvordan ESG tænkes ind i de selskaber, der investeres i. Det gør vi for at sikre, at de potentielle fonde har forståelse for og processer til at håndtere ESG-forhold i deres investeringer. ATP ser gerne, at fonden har processer, som ligger op ad ATP's egen tilgang til due diligence i illikvide investeringer.

ATP har siden 2018 arbejdet med ESG-due diligence på fondene og observeret markante forbedringer i engagementet i ESG på deres aktiver. Særligt i 2021 har vi observeret et øget fokus på ESG, hvor mange har arbejdet målrettet på at forbedre deres ESG-integration. Det øgede fokus skyldes blandt andet et pres fra ATP og ligesindede investorer, men også at god ESG-performance i stigende grad ses som værdifuldt, når fonden skal sælge aktiverne igen.

Flere fonde er desuden begyndt at efterspørge sparring med ATP på ESG. For nogle fonde er der et behov i forbindelse med udvikling af egne processer og særligt i forhold til rapportering. Andre fonde har udtrykt et ønske om at have en tæt løbende dialog for at sikre fokus og følge med udviklingen.

DIVERSITET I USA

Der er generelt sket store forbedringer på ESG-området i USA, der traditionelt har haltet efter EU. Særligt indsatsen på diversitetsområdet har været i stor udvikling i USA som følge af bevægelsen "Black Lives Matter" og #Meeto, der sætter diversitet og inklusion på dagsordenen i USA. De amerikanske fonde søger derfor nu i højere grad at bidrage positivt til diversiteten i samfundet. Det er dog ikke kun politisk motiveret. Flere af fondene beretter også, at manglen på arbejdskraft og kampen om talent i visse brancher, som fx den teknologiske sektor, har skabt et finansielt incitament til at lave mere inkluderende arbejdspladser.

I ét tilfælde har en amerikansk fond endda udvidet sin indsats på området til ikke kun at indbefatte porteføljeselskaberne, men også sine andre tætte samarbejdspartnere. De har derfor sendt et spørgeskema til ATP om vores arbejde med diversitet, da fonden ønsker at blive klogere på deres investorers indsats på diversitetsområdet.

EKSKLUSION AF ITALIENSK SELSKAB

ATP har i 2021 ekskluderet det italienske selskab Atlantia S.p.A, der investerer i infrastrukturselskaber. Atlantia er, gennem sine datterselskaber ASPI og SPEA, beskyldt for bl.a. at være skyld i kollapset af den italienske bro Ponte Morandi i 2018, med 43 døde til følge. ASPI og SPEA har angiveligt systematisk undgået at udføre sikkerhedsinspektioner samt investere i vedligeholdelse af de italienske motorveje, som selskabet administrerer. Derudover skulle ASPI og SPEA have forfalsket dokumenter med intention om at skjule manglende sikkerhedsinspektioner for de italienske myndigheder.

FORBEDRINGER I FONDES ESG-ARBEJDE

Som et led i overvågningen af udviklingen i ESG for vores private equity fonde har vi udviklet fire forskellige kategorier. Inddelingen afhænger af, hvor moden fondens ESG-håndtering er, ifølge vores analyse. Inddelingen blev opdateret i 2021, da udviklingen i ESG hos private equity fonde er inde i en positiv udvikling, og vi derfor valgte at stramme kriterierne for at være i toppen. Det skal sikre, at vi fortsat skubber på udviklingen hos fondene, som vi kan se, når fondene vender tilbage med forslag til nye fonde.

Niveau	Inddeling før 2021	Inddeling efter 2021
1	Formelle politikker på plads og reelt ESG-engagement. ESG er derfor integreret på alle niveauer.	+ Forklaring af ESG-værdi (value proposition), samt fokus på risici og muligheder. Der skal være rapportering på KPI'er, best practice-initiativer på plads, og processen skal have været på plads for forrige fond.
2	Initiativer på plads ift. integrering af ESG i politikker og processer overordnet set, men ikke på plads for alle niveauer og igennem hele investeringscyklus.	+ Politikker på plads for at integrere ESG i investeringsprocesser og nogle beviser for integration. Klar forståelse for betydningen af ESG.
3	Sporadisk engagement ift. ESG på overordnet niveau. Ingen formelle politikker eller processer på plads eller meget begrænsede/overordnede politikker.	+ Manglende forståelse for betydningen af ESG, og hvad det vil sige at integrere ESG i investeringsprocesser.
4	Ingen politikker eller processer på plads og ingen eller begrænset forståelse for betydningen af ESG.	Ingen ændring.

En amerikansk kapitalforvalter har, siden ATP investerede i deres fond i 2019, forbedret deres processer og politikker på en række områder, som gjorde, at fonden kunne fremvise en markant forbedring, da ATP investerede i deres nye fond i 2021.

	Fond 1 (2019)	→	Fond 2 (2021)
Politikker	Ingen politik.		ESG-politik, som revurderes årligt.
Due diligence	Intet ESG-framework, og ESG-arbejdet er begrænset til to emner: produktsikkerhed og forsyningskæden.		Due diligence-framework, som dækker en række forskellige ESG-emner. ESG-spørgeskema, som sendes til alle potentielle investeringer.
Asset management	Begrænset asset management-arbejde med ESG. Det omhandler hovedsageligt produktsikkerhed.		Løbende arbejde med ESG-initiativer, som defineres og arbejdes på kvartalsvis basis.
Rapportering og monitorering	Ingen rapportering eller dataindsamling på ESG.		Rapportering på ESG, og selskaberne i porteføljen opfordres til at fokusere på indsamling af ESG-data.

Gentagne brud fører til eksklusion af krydstogtselskab

Det er vores erfaring, at det ofte er via vores ejerskab, at vi har den bedste mulighed for at påvirke et selskab. Hvis vi sælger vores andel, mister vi indflydelse og risikerer samtidig, at dem, vi sælger til, ikke har samme ESG-standarder som ATP.

Det betyder, at vi nogle gange beholder et selskab, selvom vi vurderer, at det har brudt vores Politik for samfundsansvar – men kun hvis selskabet erkender problemet og forpligter sig til markante forbedringer.

I 2018 foretog ATP en factfinding af krydstogtvirksomheden Carnival Corporation på grund af anklager om bevidst havforurening. Angiveligt havde maskinmestrene installeret ulovlige systemer, der gjorde det muligt at udlede olieholdigt spildevand, uden at det kunne opdages. Sagen begyndte derfor først at rulle, da en nyansat ingeniør på et af skibene opdagede forholdene og indrapporterede det til myndighederne.

Da ATP blev bekendt med sagen, indledte vi en undersøgelse og dialog med selskabet, som viste, at selskabet havde erkendt sit ansvar for overtrædelserne, betalt en bøde på USD 40 millioner til de amerikanske myndigheder og indvilliget i at underlægge sig et femårigt kontrolprogram.

Selskabet fastholdt dog – både overfor myndighederne og under mødet med ATP – at overtrædelserne var foretaget af et mindre antal medarbejdere uden ledelsens kendskab.

Vi kunne dengang ikke finde noget, der modsagde dette, og ledelsen havde afskediget de involverede medarbejdere, installeret overvågningskameraer på de maskiner, der var brugt til at snyde, introduceret et monitoreringsprogram udviklet af et uafhængigt miljøkonsulenthus samt iværksat medarbejdertræningsprogrammer med fokus på miljøbeskyttelse. ATP valgte derfor at lade tvivlen komme selskabet til gode og beholde det i porteføljen under overvågning af ATP's ESG-specialister.

Noget tid efter blev selskabet frasolgt af andre årsager, men i slutningen af 2020 blev ATP investeret i Carnival igen via en ekstern kapitalforvalter. Da vi efterfølgende genbesøgte anklagerne mod selskabet, var der opstået nye alvorlige forhold. I 2019 kom det således frem i en amerikansk føderal domstol,

at Carnival systematisk har brudt myndighedernes kontrolprogram ved bl.a. at skjule miljøovertrædelser for kontrollørerne, forfalske dokumenter og – værst af alt – fortsætte forureningen fra skibene i form af både plastikaffald og forurenede spildevand.

Blandt andet skal et enkelt skib på en enkelt måned have udledt 98.000 liter spildevand i den amerikanske Glacier Bay National Park, som er et beskyttet UNESCO verdensarvssted. Disse overtrædelser har bevirket, at Carnival har måttet betale endnu en bøde på USD 20 mio., underlægge sig yderlige kontrolforanstaltninger samt omstrukturere sin compliance-indsats.

ATP har på den baggrund mistet tålmodigheden med Carnival. Selskabet har ganske vist igen erkendt sit ansvar og lovet forbedringer, men først efter at den føderale dommer truede med at forbyde selskabet at lægge sine skibe til kaj i amerikanske havne.

Det er ATP's vurdering, at Carnival enten ikke ønsker eller ikke magter at sætte en stopper for de ulovlige forureningspraksisser på selskabets skibe. På den baggrund valgte ATP's Komite for samfundsansvar at ekskludere selskabet fra ATP's investeringsunivers for brud på de internationale miljø- og biodiversitetskonventioner.

EKSKLUSION ELLER AKTIVT EJERSKAB?

ATP opfatter, i tråd med bl.a. OECD's retningslinjer og Erhvervsstyrelsens Vejledning om Ansvarlige Investeringer, eksklusion som en sidste udvej, der først tages i brug, når de andre muligheder for at påvirke selskabet er udtømte. Det er vores oplevelse, at vi som regel har bedre mulighed for at påvirke porteføljeselskaber gennem aktivt ejerskab og målrettet dialog end ved at sælge vores aktiver til andre investorer, der måske ikke bekymrer sig om, hvilken påvirkning deres porteføljeselskaber har på samfundet omkring dem. Men i nogle tilfælde må vi også drage den konklusion, at et selskab ikke formår eller ønsker at stoppe en kritisabel adfærd, og derfor må vi ekskludere selskabet.

Hvem beskytter havene?

En af udfordringerne i forhold til at forhindre forurening af det globale havmiljø er, at størstedelen af verdenshavene er internationalt farvand, der ikke hører under nogen bestemt stats jurisdiktion eller beskyttelse. For at beskytte havene har det internationale samfund derfor vedtaget en række konventioner, bl.a. den såkaldte MARPOL-konvention ("International Convention for the Prevention of Pollution from Ships", den såkaldte London-konvention ("Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter") og den såkaldte OSPAR- eller Oslo-konvention ("Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic").

Alle disse konventioner har til formål at modvirke forurening af havene fra bl.a. skibe, og Danmark har tilsluttet sig dem alle. Samtidig har verdens lande oprettet IMO (International Maritime Organization) under FN, som bl.a. har til opgave at forhindre forurening fra skibe. Verdenshavene er dog på mange måder sårbare overfor forurening, fordi der i modsætning til på landjorden ultimativt ikke er en stat med ansvar for at forhindre det.

Grønne investeringer skal også sikre social bæredygtighed

I takt med at der kommer flere projekter med fokus på grøn omstilling, ser vi oftere det skisma, at et projekt på den ene side kan understøtte grøn omstilling, men på den anden side skaber nogle andre ESG-problemer, som kan bringe projektet i fare. Det kan være biodiversitetshensyn, når man bygger i naturen eller marine områder, ligesom der kan være sociale problemer ift. fx naboer eller andre brugere af et område.

For nogle projekter kan disse udfordringer i sidste ende give dødsstødet til et projekt, hvilket typisk vil have store finansielle omkostninger. Derfor er det vigtigt, at projektudviklere og investorer sikrer sig, at der er fokus på hele paletten af ESG-problemstillinger, når et nyt projekt kommer på tegnebrættet.

Den tankegang er også et gennemgående princip i EU's grønne taksonomi, som skal definere, hvad der kan opfattes som en

grøn investering. Taksonomien udpeger en række aktiviteter, som bidrager til den grønne omstilling, men samtidig sætter den krav til de såkaldte "do-no significant harm criteria" og "minimum social safeguards". I praksis betyder det, at der er en række krav til både andre miljøhensyn samt sociale hensyn, som en grøn aktivitet ikke må overskride, hvis det skal kunne tælle med som en grøn investering.

ATP laver en due diligence på alle vores investeringer, også dem, som på overfladen bliver betragtet som bæredygtige. For os er det nemlig vigtigt for både vores egen troværdighed og for den grønne omstilling, at vi sikrer, at grønne projekter ikke laver mere skade end gavn. Ligeledes kan usikkerhed om sociale standarder og lignende i sidste ende være en finansiell risiko for vores investeringer.

TAXONOMIENS TRE KRAV

For at leve op til EU's grønne taxonomi skal man ikke bare være grøn, men også overholde minimumsstandarder.

1

Leve op til taxonomiens krav for den specifikke aktivitet

2

Ikke gøre skade på andre miljøhensyn (andre taxonomi-elementer)

3

Overholde standarder for sociale forhold fx UN Guiding Principles, ILO m.fl.

Bredt fokus i dialog med batteriproducent

ATP investerede i 2021 yderligere 900 mio. kr. i den svenske batterifabrik Northvolt, så ATP's samlede investering nu er på 1,5 mia. kr. Northvolts ambition er at lave verdens mest bæredygtige elbil-batteri, blandt andet ved at benytte vandkraft til den energikrævende produktion. Dertil har Northvolt en ambitiøs målsætning om, at op mod halvdelen af råmaterialerne benyttet i produktionen i 2030 vil komme fra genanvendte batterier forarbejdet på Northvolts egne fabrikker. Samtidig har Northvolt stort fokus på at sikre, at råmaterialerne udelukkende kommer fra leverandører, hvor produktionsvilkårene lever op til OECD's retningslinjer.

Med kapitaludvidelsen fra ATP og de andre investorer vil Northvolt nu kunne producere batterier med en kapacitet på 60 gigawatt (GWh) årligt på fabrikken i Skellefteå i Nordsverige. Netop fabrikken placering i det nordlige Sverige gav anledning til en række spørgsmål i forbindelse med vores oprindelige due diligence ved den første investering i 2019 og igen ved kapitaludvidelsen i 2021.

Northvolts fabrik er nemlig opført i et område, hvor den indfødte samiske befolkning har grænsningsområder for deres rensdyr. Derfor sporede vi hurtigt ind på relationen til samerne i vores due diligence med Northvolt for at sikre, at der blev taget hånd om mulige problemstillinger i forhold til den samiske befolkning.

En nylig sag fra Norge har vist, hvor stor betydning det kan have, hvis man ikke afklarer indfødte folks rettigheder, og sikrer en ordentlig dialog forud for et projekt. To norske vindmølleparker med i alt 151 møller er i fare for nedrivning, da den norske højesteret har dømt koncessionen til vindmølleparkerne ugyldige, da de krænker samernes ret til kulturudøvelse i form af rendrift. Dommen siger ikke noget om vindmøllernes fremtid, men nu ønsker den ene side, at parkerne skal rives ned som konsekvens af dommen. Omvendt forholder selskaberne bag parkerne sig til, at der var en grundig konsultationsproces forud for tilladelsen, og at netop rendrift havde særligt fokus.

Sagen er ulykkelig og viser, at det er et svært felt at navigere i. Men at det er svært, understreger blot vigtigheden af at gøre sig mest muligt umage i sin due diligence-proces. ATP satte fokus på dialogen med samerne og det omkringliggende samfund i vores due diligence-proces både ved den oprindelige investering i 2019 og kapitaludvidelsen i 2021.

”

Hos Northvolt Ett var vi i tæt dialog med befolkningen inden byggeriet blev sat i gang og dette fortsætter vi naturligvis med som vi nærmer os idriftsættelsen. Vi har især været i tæt dialog med kommunen omkring udvidelsen af Skellefteå og dens hurtigt voksende industri, der indebærer opførelsen af boliger, skoler og faciliteter.

Ligeledes støtter vi op omkring integrering af internationale medarbejdere, som flytter til Skellefteå, såsom at tilbyde svensk undervisning til vores nye internationale medarbejdere og deres partnere samt åbningen af en international skole til deres børn. Den nordlige del af Sverige er også hjemsted for den oprindelige samiske befolkning.

Fra start af mødtes vi med de lokale samere, Mausjaur Sameby omkring placeringen af Northvolt Ett, så de havde mulighed for at komme med deres input og vi derved kunne nå frem til en fælles aftale. Vi fortsætter proaktivt med at være i dialog med Mausjaur Sameby for at bevare vores gode forhold og tale om de problemstillinger som der måtte være eller måtte komme hen ad vejen.

For at sikre den bedst mulige kommunikation med kommunen, har vi etableret en whistleblowerordning, så de lokale kommuner har mulighed for at rette henvendelse til os, hvis de har nogle problemstillinger de gerne vil vende med os. Vi har også en formel interessent engagement plan på plads, som skitserer hvordan vi engagerer os med vores interessenter.

Jesper Wigardt, VP Communications & Public Affairs, Northvolt

Fem spørgsmål om due diligence til ATP's ESG-chef

Ole Buhl, ESG-chef i ATP

1. HVORFOR ER ESG-DUE DILIGENCE VIGTIG FOR ATP?

Først og fremmest har vores bestyrelse fastsat en politik for samfundsansvar i investeringer, som ATP skal overholde. Den baserer sig på eksterne retningslinjer samt normer og konventioner, som den danske stat har tiltrådt. Det skal vi sikre, at vi overholder. Man kan sige, at ATP's bestyrelse har fastsat politikken på vegne af alle danskere, da det jo er stort set hele befolkningen, som er medlemmer. Og da man ikke kan vælge ATP fra, er det vigtigt, at vi sikrer, at pensionsmidlerne bliver investeret ansvarligt, så man som medlem kan være tryk ved sin pensionsopsparing. Samtidig sikrer vi pensionsopsparingen mod uønskede ESG-risici. Derfor er ESG due diligence en del af den grundtryghed, som ATP leverer til danskerne.

2. HVAD HAR ATP SÆRLIGT FOKUS PÅ I SIN DUE DILIGENCE?

Man er nødt til at have et bredt fokus. Hvis man har et for snævert fokus, vil man overse vigtige ting. Det er nemt at finde problemer i selskaber, som har en fysisk produktion, fx mineselskaber, hvor der kan være miljøproblemer eller menneskerettighedsproblemer. Men i nogle industrier, fx tech, så bliver problemerne outsourcet, og derfor er de i armlængde af selskabet. Her har vi fx set, at tech-selskaber bruger eksterne konsulenter til at moderere platform for stødende indhold, som i visse tilfælde har givet konsulenterne psykiske problemer på grund af det til tider voldsomme indhold. Vi vil gerne have fokus på hele værdikæden i vores due diligence, så et selskab ikke fritages fra ansvar, fordi det outsourcer dele af sin forretning.

3. KOSTER DET AFKAST AT LAVE ESG-DUE DILIGENCE?

For os er due diligence en del af den betryggelse, vi skal have på en række områder, fx jura og økonomi, når vi investerer. Det er en forsikring mod ubehagelige overraskelser, når vi køber en virksomhed. Både fordi det kan koste på selskabets værdi, men også fordi uforudsete problemer kræver tid og ressourcer, som vi kunne have brugt på andre investeringer. Vi bruger selvfølgelig en del ressourcer på at lave en ordentlig due diligence – særligt fordi vi har valgt ikke at outsource dele af processen til eksterne. Men når alt kommer til alt, så mener vi, at det er godt givet ud.

4. ER ESG-DUE DILIGENCE SORT/HVID?

Vi kigger på forskellige retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd, primært OECD's Retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd og FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhvervsliv, men også konventioner, som den danske stat har tiltrådt. Retningslinjerne er karakteriseret ved, at det er soft law. Der er altså ikke en domstol, som i sidste ende beslutter, om en virksomhed har overtrådt retningslinjerne. Derfor er det ofte en vurderingssag fra gang til gang om, hvorvidt vi mener, et selskab har overtrådt nogle retningslinjer. Netop fordi det er en vurderingssag, har vi fokus på at have faste processer, så vi er sikre på, at vi behandler sagerne ensartet, ligesom vi også dokumenterer arbejdet.

5. FINDER I ALLE PROBLEMERNE, INDEN I INVESTERER?

Nej, det kan jeg desværre ikke sige, vi gør. Vi kan finde meget, men der er også begrænsninger for, hvad vi kan gøre. Både fordi vi ikke har uanede mængder af tid og ressourcer til at gennemgå hver enkelt investering, men også fordi, der kan komme ny viden frem, efter vi har investeret, som sætter en investering i et nyt lys. Derfor arbejder vi videre med vores investeringers ESG-forhold, efter due diligence-processen er overstået, for at sikre, at selskabet også lever op til vores ESG-krav, når ATP indtræder som ejer.